

Lokalförsörjningsplan

för

Västra Vingåkers och Österåkers pastorat

Inledning

Detta dokument utgör lokalförsörjningsplan för Västra Vingåkers och Österåkers pastorat och innehåller en redogörelse över kyrkofullmäktiges mål med lokalförsörjningen. Dokumentet ska vara ett strategiskt redskap i pastoratets arbete med att säkerställa en långsiktigt hållbar resurshushållning.

Lokalförsörjningsplanen ska avse en planeringsperiod om minst tio år och minst vart fjärde år ska kyrkorådet pröva om det ska ske en ändring av lokalförsörjningsplanen. Om inget förslag till ändring utarbetas ska skälen för detta anmälas till kyrkofullmäktige.

Innehållsförteckning

Inledning	2
Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen	5
Omvärldsbeskrivning	6
Omvärldsfaktorer	6
Demografiska förändringar	6
Miljö- och klimatpåverkan	6
Ekonomiska rubbningar	7
Verksamhetens planerade utveckling.....	8
Bestånd och åtgärdsplan.....	9
Markområden	10
Västra Vingåkers kyrkogård	10
Jordbruksmark i anslutning till Västra Vingåkers kyrkogård	10
Österåkers kyrkogård	10
Parkmark i Österåkers församling.....	10
Byggnadsverk i Västra Vingåkers församling	11
Västra Vingåkers kyrka.....	11
Kyrkans hus.....	12
Gula längan	13
Begravningsverksamhetens byggnadsverk i Västra Vingåkers församling.....	14
Vidåkerskapellet.....	14
Förrådsbyggnad vid kapellet.....	15
Förrådsbyggnad bakom Klockargården	16
Ekonomibyggnaden Vingåker.....	17
Maskinhall.....	18
Förrådsbyggnad.....	19
Pumphus.....	20
Byggnadsverk i Österåkers församling	21
Österåkers kyrka	21
Klockstapel.....	22
Kyrkstallet.....	23
Österåkers församlingshem.....	24
Annexet vid församlingshemmet	25
Förråd vid församlingshemmet	26
Tiondeboden.....	27
Begravningsverksamhetens byggnadsverk i Österåkers församling.....	28

Gravkapell.....	28
Ekonomibyggnad	29
Uthus vid ekonomibyggnaden	30
Konsekvensanalys.....	31

Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen

Kyrkofullmäktige fastställer följande övergripande mål för lokalförsörjningen:

- Pastoratets fastigheter ska vara ändamålsenliga och anpassade
- Pastoratets fastigheter ska vara miljövänliga och energieffektiva
- Pastoratets fastigheter ska förvaltas kostnadseffektivt
- Pastoratet ska vårda det kulturarv som kyrkobyggnaderna och övriga fastigheter utgör

Omvärldsbeskrivning

Omvärldsfaktorer

Det finns flera faktorer i omvärlden som direkt eller indirekt påverkar pastoratets möjligheter att bedriva verksamhet och som kontinuerligt behöver bevakas. Några exempel på faktorer som påverkar lokalförsörjningen är politiska beslut, lagar och myndighetskrav, demografiska förändringar, tillgång till skola, utbildning, idrott och kultur, förändringar i väg och kollektivtrafik, socioekonomiska förhållanden, teknisk utveckling och miljö- och klimatförändringar.

Demografiska förändringar

Demografiska förändringar påverkar både pastoratets verksamhet och ekonomi. De ekonomiska förutsättningarna är helt beroende av antalet medlemmar i pastoratet då medlemsintäkterna utgör verksamhetens viktigaste finansieringskälla. Pastoratets verksamhetsområde sammanfaller med gränserna för Vingåkers kommun. I ungefär 30 års tid har kommunen haft ett något minskande antal invånare. Likaså andelen kyrkotillhöriga har minskat långsamt över tid, i likhet med den nationella trenden. En trend med minskande medlemsintäkter gör att pastoratet måste hushålla väl med sina resurser. Pastoratets fastigheter måste förvaltas kostnadseffektivt och pastoratet bör inte äga fler fastigheter än nödvändigt. De senaste 20 åren har pastoratet emellertid redan avyttrat flera fastigheter som bedömdes möjliga att klara sig utan.

Vingåkers kommun har en äldre befolkning i jämförelse med andra kommuner. En äldre befolkning kan efterfråga en annan typ av verksamhet än andra yngre befolkningsgrupper. Äldre personer är i större utsträckning kyrkotillhöriga än yngre. Pastoratet har en utmaning i att nå unga vuxna och barn.

En anledning till att invånarantalet i Vingåkers kommun har minskat de senaste åren är att kommunens flyktingmottagande har minskat.

Färre personer med utländsk bakgrund deltar idag i pastoratets gudstjänster och övriga verksamheter jämfört med 2019 när pastoratets församlingsinstruktion fastställdes.

Miljö- och klimatpåverkan

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. Församlingar och pastorat inom Svenska kyrkan har liksom övriga organisationer och företag ett stort ansvar i att se över och aktivt arbeta med sin klimatpåverkan. Ett viktigt steg i arbetet är att fasa ut fossila bränslen som uppvärmningskälla. Här har pastoratet redan gjort ett betydande arbete. Idag används inte fossila bränslen som uppvärmningsform, utan huvudsakligen används fjärrvärme och bergvärme.

Pastoratet vill aktivt arbeta med att minska sin energiförbrukning. En översyn av alla fastigheter behöver därför göras i syfte att minska energiförbrukningen. Belysningssystemen byts successivt ut för att vara så energieffektiva som möjligt. Onödiga värmeförluster måste undvikas, vilket kan förebyggas genom exempelvis isolering, tätning av luftläckage och översyn av fönster. Pastoratet kan också fortsätta arbetet med digitala lösningar i syfte att minska energiförbrukningen. Exempelvis kan fastigheternas temperatur och ventilation anpassas efter vilken verksamhet som ska bedrivas och anpassas efter vilka dagar och tider verksamheten äger rum.

Ekonomiska rubbningar

Samhällsekonomin kan snabbt förändras. Många ekonomiska konsekvenser följde i spåren av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina, bland annat hög inflation, stigande räntor och rekordhöga energipriser.

Pastoratet måste hela tiden ha beredskap för att ekonomiska rubbningar kan komma plötsligt. Det är angeläget att pastoratets fastigheter har en kostnadseffektiv och långsiktig förvaltning som klarar av att hantera ekonomiska rubbningar. I ekonomisk planering måste pastoratet ta höjd för fluktuationer inom ränta, inflation och energipriser.

Verksamhetens planerade utveckling

Pastoratets rådande församlingsinstruktion godkändes år 2019. Sedan dess har verksamheten i allt väsentligt bedrivits i enlighet med församlingsinstruktionen. Under pandemiåren, främst 2020-2021, tvingades pastoratet att ställa om en stor del av sin verksamhet. Vissa verksamheter fick pausas i väntan på lättnader. Sedan lättnaderna kom har de flesta verksamheter startats på nytt och återigen bedrivs verksamhet i stor utsträckning i enlighet med församlingsinstruktionens intentioner. Det finns i nuläget inga större verksamhetsförändringar inplanerade. Följaktligen ses inget behov av att köpa in ytterligare fastigheter eller möjligheter att kunna avyttra befintliga verksamhetslokaler. Mindre förändringar av befintliga lokaler kan kontinuerligt behöva genomföras för att anpassas bättre till verksamhetens behov.

Bestånd och åtgärdsplan

Pastoratets markområden uppgår till totalt 64 781 kvadratmeter och antalet byggnadsverk uppgår till 21. Nedan följer en redogörelse för pastoratets bestånd av mark, byggnader och anläggningar, liksom en åtgärdsplan. I de fall det befintliga beståndet inte bedöms svara upp mot verksamhetens behov nämns detta i en kommentar.

Markområden

Västra Vingåkers kyrkogård

Markareal: 46 260 kvm

Jordbruksmark i anslutning till Västra Vingåkers kyrkogård

Markareal: 7 896 kvm

Österåkers kyrkogård

Markareal: 9 673 kvm

Parkmark i Österåkers församling

Markareal: 952

Byggnadsverk i Västra Vingåkers församling

Västra Vingåkers kyrka

Användning: Gudstjänster, kyrkliga handlingar, musikevenemang, barn- och ungdomsverksamhet, körövningar, sammanträden, kaféverksamhet, äldreverksamhet, möten

Uppvärmningsform: Fjärrvärme

Bruksarea: 1391 kvm

Åtgärdsplan: Verka för att minska energiförbrukning, kontinuerlig vård av kulturvärden

Kyrkans hus

Användning: Församlingsexpedition, personalutrymmen, samlingssal för minnesstunder och dopkaffe, sammanträden, föreningsmöten, församlingsverksamhet

Uppvärmningsform: Fjärrvärme

Bruksarea: 704 kvm

Åtgärdsplan: Verka för att minska energiförbrukning, översyn av fysisk arbetsmiljö

Gula längan

Användning: Förvaringsutrymme

Uppvärmningsform: Uppvärmning saknas

Bruksarea: 361 kvm

Åtgärdsplan: Återställa byggnaden efter brandskada

Begravningsverksamhetens byggnadsverk i Västra Vingåkers församling

Vidåkerskapellet

Användning: Begravningsgudstjänster, borgerliga begravningar, förvaring av kistor, bisättningslokal

Bruksarea: 211 kvm

Uppvärmningsform: Värmepump (övervåning), oljefyllt element (källarvåning)

Åtgärdsplan: Översyn av handikappingång och dörrlås

Förrådsbyggnad vid kapellet

Användning: Förvaringsutrymme

Bruksarea: 15 kvm

Uppvärmningsform: Uppvärmning saknas

Åtgärdsplan:

Förrådsbyggnad bakom Klockargården

Användning: Används och underhålls tillfälligt av Klockargårdens ägare

Bruksarea: 19 kvm

Uppvärmningsform: Uppvärmning saknas

Åtgärdsplan:

Ekonomibyggnaden Vingåker

Användning: Personalutrymme

Bruksarea: 111 kvm

Uppvärmningsform: elpanna med vattenburen värme

Åtgärdsplan: Översyn av energiförbrukning, översyn av fysisk arbetsmiljö

Maskinhall

Användning: Förrådsbyggnad

Bruksarea: 168 kvm

Uppvärmningsform: Värmepump och byggfläktar

Åtgärdsplan: Översyn av energiförbrukning, översyn av fysisk arbetsmiljö

Förrådsbyggnad

Användning: Förrådsbyggnad

Bruksarea: 50 kvm

Uppvärmningsform: Uppvärmning saknas

Åtgärdsplan: Dränering för att undvika översvämning

Pumphus

Användning: Teknikbod

Bruksarea: 5 kvm

Uppvärmningsform: Direktverkande el

Åtgärdsplan: Översyn av energiförbrukning

Byggnadsverk i Österåkers församling

Österåkers kyrka

Användning: Gudstjänster och kyrkliga handlingar, kyrkkaffen, musikevenemang, sammanträden, utställningar

Uppvärmningsform: Värmepump - bergvärme

Bruksarea: 510 kvm

Åtgärdsplan: Verka för att minska energiförbrukning, kontinuerlig vård av kulturvärden

Klockstapel

Användning: Klockringning i samband med gudstjänster, kyrkliga handlingar och helgsmål

Uppvärmningsform: Uppvärmning saknas

Bruksarea: 48 kvm

Åtgärdsplan:

Kyrkstallet

Användning: Förrådsbyggnad

Uppvärmningsform: Uppvärmning saknas

Bruksarea: 71 kvm

Åtgärdsplan: Åtgärda eftersatt underhåll

Österåkers församlingshem

Användning: Caféer, sopplunch, körövningar, kyrkkaffen, sammanträden, övernattning, uthyrning

Uppvärmningsform: Värmepump - bergvärme

Bruksarea: 427 kvm

Åtgärdsplan: Verka för att minska energiförbrukning

Annexet vid församlingshemmet

Användning: Sommarbostad

Uppvärmningsform: Kakelugn och kökspis

Bruksarea: 137 kvm

Åtgärdsplan:

Behov: Pastoratet har inget eget behov av fastigheten, utan hyr ut fastigheten till hyresgäst

Förråd vid församlingshemmet

Användning: Förrådsbyggnad

Uppvärmningsform: Uppvärmning saknas

Bruksarea: 58 kvm

Åtgärdsplan:

Tiondeboden

Användning: Förrådsbyggnad

Uppvärmningsform: Uppvärmning saknas

Bruksarea: 108 kvm

Åtgärdsplan:

Begravningsverksamhetens byggnadsverk i Österåkers församling

Gravkapell

Användning: Bisättningslokal, (undantagsvis begravningsgudstjänst och borgerlig begravning)

Uppvärmningsform: Direktverkande el

Bruksarea: 63

Åtgärdsplan: Kontinuerlig vård av kulturvärden, översyn av energiförbrukning

Ekonomibyggnad

Användning: Personalbyggnad

Uppvärmningsform: Bergvärme

Bruksarea: 85 kvm

Åtgärdsplan: Översyn av fysisk arbetsmiljö

Uthus vid ekonomibyggnaden

Användning: Förrådsbyggnad

Uppvärmningsform: Uppvärmning saknas

Bruksarea: 29 kvm

Åtgärdsplan: Utbyggnad för att kunna inrymma inventarier

Konsekvensanalys

Det är nödvändigt att underhållet av byggnader sker systematiskt och välplanerat för att förebygga större skador som blir dyra att åtgärda. Ett systematiskt underhållsarbete bedöms bidra till en förutsägbar och kostnadseffektiv förvaltning av fastighetsbeståndet.

Det är nödvändigt att se över samtliga byggnaders energiförbrukning och att aktivt försöka minska förbrukningen. I vissa fall kan uppvärmningsformen behöva bytas ut till en mer kostnadseffektiv och miljövänlig källa. Förbrukningen behöver följas upp kontinuerligt.

Det är nödvändigt att se över samtliga byggnader ur ett tillgänglighetsperspektiv. Byggnaderna måste vara tillgängliga för exempelvis människor med synskada, rörelsehinder och hörselnedsättning. Likaså måste arbetsmiljöperspektivet kontinuerligt beaktas.

Utifrån verksamhetsperspektivet görs bedömningen att inga fastigheter behöver avyttras inom den närmaste tioårsperioden. Det bedöms heller inte ske några stora verksamhetsförändringar som fordrar att nya fastigheter köps in. Vissa fastigheter används endast i begränsad utsträckning, men de bedöms bidra till att kulturmiljön vårdas och bevaras.

Pastoratet behöver planera för att vårda det kulturarv som fastighetsbeståndet utgör. Kyrkobyggnaderna har en särställning som särskilt måste beaktas.

När behov uppstår av närvaro i andra delar av pastoratet än de på de orter där vi idag har egna fastigheter, är strävan att primärt hyra in sig i befintliga lokaler. Det är känt att behoven ändras över tid, och det är viktigt att vi inte bygger fast oss.